

Finská adverbia vyjadřující pozici a jejich český překlad

Zuzana Bartůňková vypracovala bakalářskou práci komparativního charakteru, pro niž si zvolila zajímavé a v českém prostředí zatím málo zpracované téma finských adverbií. Z nich k bližšímu zkoumání vybrala příslovce vyjadřující polohu a pozici odvozené pomocí do značné míry synonymních odvozovacích sufixů *-(i)ttAin*, *-(i)kkAin*, *-tUsten* a *-tUksin*. Tato adverbialní zakončení nemají v češtině významové ekvivalenty, takže se dalo předpokládat větší množství různých překladatelských řešení. Jako materiálovou základnu využila autorka finsko-českou část paralelního korpusu *InterCorp*.

Práce má kromě Úvodu a Závěru čtyři hlavní kapitoly. První z nich představuje systém finských (a trochu skrytě a snad až příliš stručně také českých) adverbií z hlediska morfologického, syntaktického i sémantického. V následující kapitole autorka představuje metody používané v korpusové lingvistice a referuje o dosavadních výzkumech ekvivalence, které se opíraly o materiálovou základnu použitého paralelního korpusu (viz např. sborník *Korpusová lingvistika Praha 2011*). Osobu překladatele jako jednu z možných proměnných však BP Z. Bartůňkové ponechává stranou vzhledem k malému počtu zkoumaných textů.

V dalších kapitolách 4. a 5. je vlastní korpusový materiál definován a analyzován. Podrobný popis postupu při získávání dat ze subkorpusu ukazuje problémy, které vyplývají z práce s neoznačovaným korpusem. Nutnost manuální kontroly a třídění dat je evidentní, ovšem při větším objemu materiálu značně pracná. Práce má charakter deskriptivní – popisuje škálu nalezených překladových variant, které rozděluje do tří základních skupin na základě příslušnosti ke slovnímu druhu a syntaktické funkce s využitím klasifikace Klégra et al. (2011), ale nehodnotí jejich kvalitu či vhodnost. Analýza je doplněna i množstvím konkrétních příkladů, které jednotlivé skupiny charakterizují. Snad jen v kap. 5.3 Chybějící či implikované ekvivalenty by těchto příkladů mohlo být víc, zejména s ohledem na to, že do této skupiny patřila téměř třetina zkoumaných příslovcí.

Závěr shrnuje tendence způsobů překladu zkoumaných adverbií vyjadřujících polohu a pozici. Zajímavé je zjištění, že ve většině případů přímé adverbialní ekvivalenty chybí (v 11 %), což z více než poloviny vede nepřilíživě překvapivě k využití lexikálně-strukturních ekvivalentů, ovšem zhruba jedna čtvrtina příkladů ekvivalenty neobsahovala vůbec.

Příloha obsahuje seznam všech 27 analyzovaných adverbií, která se realizovala ve 122 výskytech. Zde se nabízí otázka, zda by nebylo vhodné pokusit se na základě materiálu vytvořit i seznam jejich českých překladových variant.

Práce je napsána velmi jasně a přehledně, k čemuž přispívají i pečlivě vypracované tabulky a grafy (pouze Tabulka č. 1 (s. 29) má poněkud nešťastné typografické řešení). Celkově vykazuje jen drobné chyby (překlep ve vnoření sborníku *Korpusová lingvistika Praha 2011* se bohužel promítl do celého textu) a stylistické nesrovnalosti (s. 11). Je třeba vyzdvihnout, že autorka se seznámila se značným objemem finské, anglické i české odborné literatury a že ji dokázala vhodným způsobem aplikovat na zkoumanou problematiku.

Z. Bartůňková ve své bakalářské práci s využitím paralelního korpusu *InterCorp* poukázala zejména na možnosti jeho budoucího využití, a to zejména pro další komparativní studie. Morfosyntaktická anotace, na níž se v současnosti pracuje, rozhodně významně přispěje k jednoduššímu získání a přesnějšimu a snadnějšimu zpracování dat.

Přes výše uvedené drobné výtky pokládám bakalářskou práci Zuzany Bartůňkové za podnětnou a oceňuji pečlivé zpracování materiálu i poctivou práci se sekundární literaturou. Práce splňuje požadavky standardně kladené na bakalářskou práci a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnotit ji známkou výborně.

V Praze, 5. 9. 2014

Mgr. Lenka Fárová, Ph.D.

vedoucí práce